

MAGYARÁG

1939. APRIL. 0

VIII. No. 119

1 lei

Tulajdonos: „Frída” S. A. Bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Örv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Hitler pénteki beszédében bejelentette az angol-német flottaegyezmény és a lengyel-német barátsági szerződés felmondását

(Berlin.) A nemzetközi politika feszült érdeklődéssel várta Hitler kancellár pénteki Reichstagi beszédét. Déli 12 órakor kapcsolják be a Reichstag mikrofonjait s azokat a mikrofonokat, amelyeket a Kroll opera előtti téren állítottak fel. A kancellár beszédét csaknem valamennyi európai és számos tengerentúli leadó-állomás közvetítette.

Pontban 12 órakor zsúfolásig telt meg a Kroll opera nézőtere. A diplomata páholyokban jelen voltak a Berlinben időző külképviseletek valamennyi tagja. A többi páholyokat német előkelőségek töltötték meg. 12 óra két perckor gördült Hitler autója a Kroll opera elé s az egybegyűlt tömeg háromszoros Heil kiáltással fogadta Hitler kancellárt, aki a képviselők üdvözlése mellett vonult a terembe.

Pár perc múlva a szokásos üdvözlés után a birodalmi gyűlés elnöke hivatalosan megnyitja az ülést, bejelenti, hogy napirend előtt a gyűlés emlékezzék meg időközben elhunyt tagjairól, ami a birodalmi gyűlési tagok felállásával meg is történik.

A gyűlés elnöke ezután megállapítja, hogy az április 13-án hozott törvény értelmében két Memel vidéki és öt ideiglenes cseh és morva vidéki képviselő került a birodalmi gyűlésbe.

Általános érdeklődés és feszült figyelem mellett emelkedett szólásra a vezérkancellár, aki beszédét a következő szavakkal kezdte:

— A birodalmi gyűlés képviselői. — Az Északamerikai Egyesült Államok elnöke, Roosevelt nemrégiben táviratot írt tőlem Európához, amelynek tartalma mindnyájunk előtt ismeretes. E távirathoz különböző kommentárokat fűztek. Különösen a demokrata sajtó részéről s minthogy tudjuk jól,

e demokrata sajtó kiknek az irányítása mellett működik, tisztában lehetünk magának a táviratnak az intencióival. A távirat szövegezése nagyon ügyes volt a — félrevezetéshez.

Hitler kancellár ezután ismét történelmi visszapillantást vetett a múltba. Beszédében éles kritika alá vette a versaillesi és a párisi környéki békeszerződéseket.

Vissza a gyarmatokat!

— Tudom, hogy Anglia a történelm során számos nagy embert adott a világnak. De a német nemzetet e téren semmi sem marad mögötte. Az angol kormány most katonai téren tett intézkedéseket s erre csak azt válaszolhatom, hogy mi a

saját erőnkől, de minden eszközzel meg fogjuk védeni a függetlenségünket!

A mai helyzet, elismerem, rendkívül bonyolult. Ami az angolokkal való szoros kooperáció kérdéséről, a múltban erre több ízben ajánlatot tettem. Nem hinném, hogy e téren

ne lehessen megegyezésre jutni a háború kiküszöbölésével. Ma is fenntartom ezt az ajánlatomat, de azzal a feltétellel, hogy adják vissza nekünk azokat a gyarmatokat, amelyeket egy csomó békediktátum eredményeképpen elvesztettünk!

— Mindig is tudatában voltam annak, hogy ezek a gyarmatok nem érnek sokat Angliának s mindezeknél a gyarmatoknál Anglia számára többet érhet a mi barátságunk, illetve a szoros együttműködés népünkkel. De minderre mi a válasz? Az, hogy Anglia

bekerítési politikát folytat s erre válaszképpen nem

Ezután áttér a másik nagy német problémára, Csehszlovákia kérdésére.

— Csehszlovákiát, ezt az összetakolt államot, amelyben ugyiszlóan csak kisebbségek éltek, többség nem, szintén a demokrata mesterkedés hozta létre. Pedig ezt a területet ugyiszlóan gazdaságilag, mint történelmi szempontokból elszakíthatatlan szálak köti hozzánk.

— Miért nem akartak a de-

demokraták több München? — Mert a négyhatalmi egyezmény egy problémát tökéletesen megoldott és megnyitotta a megoldás útját még négy probléma felé. A megoldott probléma a csehszlovákiai németeknek visszatérése volt, a négy, megoldás tujára került pedig a magyar részek, a lengyel, ukrán és cseh nemzetségek természetes elhelyezkedésének megoldása.

mondhatok mást, minthogy a német birodalmi kormány a mai nappal hivatalosan felmondja a maga részéről a flottaegyezményt.

Hitler beszédét tapsorkán és Heil kiáltás szakította meg. A kancellár ezután így folytatta beszédét:

— Mégis bizom abban, hogy a kérdéseket békés uton lehet

rendezni és azt az óhajomat fejezem ki, hogy még egyszer üljünk le és tárgyaljunk. — Nem akarunk senkit sem területében megrabolni, de ha a német birodalmat éri bármilyen irányból támadás, — akkor olyan ellenállásra fogunk támadóink találni, mint amilyenre a világtörténelemben nem volt példa.

Danzig német város

— Én nem vagyok demokrata, hanem realpolitikus és nemzeti szocialista s éppen ezért tudomására akarom hozni a varsói politikai köröknek, hogy Németország

biztosítani akarja kelet felé az útját a korridoron keresztül. Danzig német volt és az is akar maradni,

hozzá akar csatlakozni a Német birodalomhoz, miután erre kényszerítik a politikai és gazdasági okok. Németországnak éppen erre való tekintettel szüksége van a korridoron át vasútvonalra és országut vo-

nalra. Csak ebben az esetben lehet véglegesen tisztázni a helyzetet.

Minthogy azonban Lengyelország a bekerítő államok politikájára halgatott és lekötölte magát Angliával szemben, oly értelemben, hogy Anglia oldalán kész Németországot támadni, miután ez az egyezmény a továbbiakba ellenkezik a Pilsudszky-féle paktum szellemével,

a német birodalmi kormány kényszerítve érzi magát, hogy Lengyelországgal szemben felmondja e paktumot.

Május 31-ig lehet befizetni a gázárlatok árát

(Nagyvárad.) Az Ugir nagyváradai fiókjához tegnap déli előtti távirati értesítés érkezett a központtól, amely közölte, hogy a légügyi minisztérium május 31-ig meghosszabbította a gázárlatok árának befizetési határidejét.

Megszavazta az angol alsóház a kötelező sorozásról szóló törvényjavaslatot

London, ápr. 28. Az alsóház csütörtöki ülésén megkezdődött a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvényjavaslat vitája. Elsőnek Chamberlain szólalt fel, aki bejelentette, hogy a törvényjavaslatot hétfőn hozzák nyilvánosságra és második olvasásban csütörtökön vitatják meg. A törvény tervezet, amely területiális hadsereg mozgósítását írja elő, csak a jövő héten kerül betervezésre.

Ezután Chamberlain beterveztette a kormány javaslatát és a következőket mondta:

— A kormány nem akarta terveit eltitkolni az ellenzéki pártok előtt, de kénytelen volt gyors határozatot hozni. Fontos volt, hogy a bejelentés még a héten elhangzék, mert bármely határozatot, amelyet a jövő hétre halasztottunk volna, kapcsolatba hozták volna Hitler pénteki beszédével. Sem milyen értesülésem nincs a beszéd tartalmát illetően, az angol kormány elhatározása teljesen független tőle és ezt a világon mindenkinek tudomásul kell venni.

Ezután az ellenzéki bírálatokra válaszolva, Chamberlain kifejtette, hogy a kormány által az előző választások alatt vállalt kötelezettségek olyan időkben hangzottak el, amelyek a maiakkal nem hasonlíthatók össze. Ha a kormány kénytelen volna az egész országot megkonzultálni az ország védelmében hozott elhatározás szentesítése érdekében, azok, akik a kormányt erre kényszerítették, súlyos felelősséget vállalnának magukra. — Olyan időszakot élünk, amely teljesen abnormis, mert sem háborús, sem békés időszakkal nem mondható. Remélem, a kormány és az ország jóvá fogják hagyni a módot, ahogyan az eseményeket értelmeztük. A katonai szolgálat bevezetése különösképpen szükség volt annak következtében, hogy az ország hatalmas felelősséget vállalt a Lengyelországnak, Romániának és Görögországnak nyújtott garanciák folytán. Egyre nyilvánvalóbbá vált számunkra, hogy a kétélyek, amelyek e garanciák vállalásával kapcsolatosan felmerülhettek, kompromittálhatták volna összes erőfeszítéseinket azírt, hogy frontot alkossunk az erőszak útján való dominálással szemben.

Chamberlain meleg felhívása a munkáspárthoz

A többség tapsai között jelentette ki Chamberlain, hogy a kormány elhatározása meg-

erősítette, felháborította és könnyebbülttette tette Nagy-Britannia összes európai barátait.

Chamberlain ezután meleg felhívást intézett a munkáspárthoz, hogy támogassa a javaslatot. Megérttem az aggodalmakat bizonyos megszorító intézkedésekkel szemben, amelyek az egész nemzeti életre való kiterjedéssel fenyegetnek

— mondotta Chamberlain. — Ám nem az önkéntes katonai szolgálatnak a kötelező szolgálati rendszerrel való felcseréléséről van szó, hanem egy időben elhatározott intézkedésről, amely időleges szükségességeknek felel meg.

London, ápr. 28. Az angol alsóház a szavazás alkalmával 380 szavazattal 143 szavazat el-

lenében elvetette a munkáspárt bizalmatlansági javaslatát, míg 376 szavazattal 145 szavazat ellenében elfogadta a kormány véderőkötelezettségi javaslatát. A felsőház szavazás nélkül fogadta el a kormány javaslatát.

Az angol kormány nemzetvédelmi kiáltványt bocsátott közre, amelyben felhívja 51 éves korig a férfiakat, hogy 4 évi időtartamra önként jelentkezzenek.

Saját termései

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " vétélnél 9 Lei

Marghitai Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. ücsöl palota

Összehívták a fasiszta véderő-bizottságot

Róma, ápr. 28. A fasiszta kamara véderőbizottsága ülést tart, amelyen háború esetén a tengeren túli haderő megszerzésének a kérdése szerepel. Szombaton az olasz kormány tagjai minisztertanácsot tartanak, amelynek olasz politikai

körök nagyjelentőséget tulajdonítanak.

Egy másik római jelentés arról számol be, hogy Braunschwitz német vezérőrnagy Rómába látogat el, ahol az olasz vezérkarral folytat nagy jelentőségű megbeszéléseket.

Innen a német vezérőrnagy Liába utazik, ahonnan visszatér ismét Rómába és résztvesz az olasz birodalom kikiáltásának évfordulójára, május 9-én rendezendő nagy katonai ünnepélyen.

Czinczár Markovits visszalért Belgrádba

Berlin, ápr. 28. Cinczár Markovics jugoszláv külügyminiszter csütörtökön este elutazott Berlinből. Bucsúztatására a pályaudvaron megjelent Ribbentropp német külügyminiszter. német sajtó hosszasan foglalkozik a jugoszláv külügyi-

miniszter berlini látogatásával. A Deutsche Politische Diplomatische Korrespondenz azt írja többek között, hogy Jugoszlavia a legvilágosabban tanujelét adta annak, hogy a római tengely politikája helyes és a vele való együttműködés bizto-

sítja Jugoszlavia fejlődését. A lap utal arra, hogy a jugoszlávok a nagyháború idején is megbecsüléssel emlékeztek meg a német katonai erényekről.

A Szovjet segítséget nyújt a fenyegetett államoknak

Istanbul, ápr. 28. Potemkin helyettes orosz külügyi népbiztos török politikai körökkel tárgyalt. Szó van Szovjet-török katonai szerződés megkötéséről, amelynek egyik pontja szerint Törökország nagyobb szabadságot biztosítana a Dar-

danellákon átvonuló szovjet-flotta számára.

A „Telca Press” moszkvai jelentése szerint Maischi londoni angol követ jegyzékét adott át az angol kormánynak. Ezzel kapcsolatban a „News Chronicle” azt írja, hogy Maisz-

ky az angol kormány kérdésére közölte, hogy

a Szovjet hajlandó a fenyegetett államoknak nyersanyagban, municiókban fegyverben és csapatokban segítséget nyújtani.

A lengyel belügyminiszter feltűnő nyilatkozatban leszögezi a lengyel-orosz barátságot

Varsó, ápr. 28. A Havas jelentí:

A lengyel külügyminiszter nagyfontosságú nyilatkozatot tett az újságírók előtt. A nyilatkozat így hangzik:

Az 1932. évi megemlékezési szerződésen és az 1938. novemberi jegyzőkönyvön alapuló lengyel-szovjet viszony — kielégítő módon fejlődik.

Hangsúlyozandó, hogy a Szovjet mind nagyobb megértést tanúsít a lengyel érdekek megértése iránt.

A Havas értesülése szerint a lengyel külügyminiszter nyilatkozatát egyes kormány párti lapoknak a szovjet had-

sereg ellen intézett cikkei váltották ki minden félreértés elkerülése végett.

A mai kormánypárti lapok

már nagyjelentőséget tulajdonítanak Potemkin ankarai és szófiai tárgyalásainak.

Május 1-i nagygyűlés Nagyváradon

A hagyományos május 1-i munkásünnepet az idén a helybeli szervezett munkásság a Vilson uccai nagy Munkásotthonban délelőtt 10 órai kezdettel ünnepli meg.

A munkásünnepet az összes nagyváradai munkás és alkalmazotti céhek közösen rendezik.

A nap jelentőségét román és magyar szónokok méltatják.

A céhek vezetőségei felhívják az összes munkásokat és alkalmazottakat, hogy minél impozánsabb számban jelenjenek meg.

Adókedvezményi ad pénzügyminisztérium a kisiparosoknak?

Bucuresti, ápr. 28. A pénzügyminiszter bizottságokat nevezett ki a kisiparosok különböző osztályokba sorozásának előkészítésére a személyzeti adót illetően. Elhatározták a pénzügyminisztériumban azt is, hogy az adófizetésnél kedvezményeket adnak a kisiparosoknak. Az erre vonatkozó kérést a kisiparosok a Kisiparosok Országos Szövetsége útján nyújthatják el a pénzügyminiszterhez. (Ezt a közleményt Samoil-féle szervezet adta ki ezért fenntartással kell foglalkozni.)

Már csak május 8-ig tart a

Budapesti Nemzetközi Vásár

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével — Saját rádióleadó állomás
Divatszínház. — Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény

Érvényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig.
A 37 külföldi államban érvényes vasúti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti. Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vízummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárvízum május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. Vásárigazolvány egyenként 120 leiert kapható a „Romania” utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

A „REX” ELINDULT NEW YORK FELÉ

Gyermekek, felnőttek, stewardok az öltöztetéses »uszó luxus-hotelben«

A newyorki világkiállításra utazó újságíró beszámoló a tengerentúli utazás első szakaszáról

(Gibraltár, április.) Kerek huszonnégy órája hajózik a tengeren... Az utasok egyrésze még nem fedezte fel, hogy a hajó legkellemesebb része a felső fedélzet, azaz az „E emelet”, ahogyan az ötödik fedélzetet neve-

zik. Itt meglehetősen nyugalmasan lehet ülni. Az „E emelet” zárt veranda, kényelmes öblű karosszékekkel és színpompás ochidea-ültetvényekkel. Innen nyílik egyébként a hatalmas óceánjáró hajón

utazó gyermekek paradicsoma: a gyermekszoba. Azt hiszem, hogy a „Rex”-en utazó gyermekcsereg hosszú hónapokon keresztül nem fog egyébről beszélni, mint erről az álombeli gyermekszobáról.

Az ember akaratlanul is koccint szomszédjával

Tegnap délelőtt 11 órakor futottunk ki a génuai kikötőből. Már 9 órakor elfoglaltuk kabinjainkat s 11 órára amikor a hajó elindult, már ki is csomagoltunk, át is öltöztünk. Ekkor kezdődött meg a bolyongás. Az utasok végigjárták az összes fedélzeteket, a hatalmas hajó minden zegézugát. A céltalan kóborlást csak az ebédszünet szakította meg. Pontosan 12 órakor szintűltig megtelt az étterem, öt perc múlva azonban teljesen kiürült. Mindenki méltatlankodott, senkinek sem tetszett az a hely, amelyet kijelöltek neki, helycseréért ostromolták az asztalmestert. Szegény valószínűleg szédült. Mindenki az ablak mellett, középen és a terem szélén akart ülni.

Tulajdonképpen az étteremben veszi észre először az ember, hogy hajón van. Az asztal kissé rezeg, megcsördülnek az evőeszközök, s az ember akaratlanul is koccint szomszédjával. Ami minket illet, nincs más dolgunk Newyorkig, mint enni, szórakozni és aludni.

Hogyan öltözködünk a tengerentúli úton?

A „Rex” ugynevezett „monstrum” óceánjáró. Sebteben elcsúsztam az öltözködés terén szerzett élményeim, hadd adjak belőle azok a hölgyek, akik e sorok olvasásakor csak gondolatban időznek a fényes óceánjárón. Főleg a nőkről szereztem tapasztalataimat, akik már messziről elárulják, hogy sokszor hajóztak a világörökösök közt. A turista-osztályon vagy ilyen hölgy van. Nagyon sok részt amerikai nők, akik most a világkiállítás kapcsán látogatnak haza, de akad angol és olasz is közöttük. Szépek és célszerű eleganciájukkal már az első nap magukra hangolták az amatőr óceánjáró nőknek azt a csoportot, amely ugyszólván félóránként átföltözködik s bár szintén kifogástalanul csinosak, de iszonyúan kényes holikkal, pókháló vékony muszlin fejkendőkkal és tíz centiméteres magasságú cipősarokkal kinlódnak. Ezzel szemben gyakorlottabb női utasok sokkal könnyű, lehetőleg

fehér cipőt viselnek, fejük fedetlen, vagy fejkendővel kötött hátra hajukat. Az óceáni ut első napján valamennyien kosztümöt viseltek. Délután felöltözték a kosztümökhöz il-

lő kockás bőhátú kabátot, mert hűvös szél borzolta a hullámokat. Ezek a nők különben állandóan a fedélzeten tartózkodnak, nyugágyon heverésznek és napoznak.

Egy utas, aki nem kérdezett semmit...

Az olasz személyzet rendkívül előzékeny, a Stevardok valóságos galáns lovagok. — Valamennyien régen beletörődtek már abba, hogy a hölgyek — különösen az első napokban — percnként százhusz kérdéssel zaklatják őket.

— 10 éve járok már Európa és Amerika között — fakadt ki fülem hallatára az egyik

szolgálatos steward, de tíz év alatt csak egyetlen utassal találkoztam, aki nem kérdezett semmit. Ebből az utasból is — pápa lett: Pacelli biboros volt.

A „Rex”-nek magyar utasai is vannak: négy kedves nővér, akiket általános szeretet és tisztelet vesz körül. Hosszabb időre utaznak az Újvilágba.

CANNES -- EGY ÓRA

Tegnap délután a francia Riviera leggyönyörűbb helyén, Cannes-ban töltöttünk egy órát. A cannes-i nyaralók az „uszó luxushotel” tiszteletremindnyájan yachtba, motorcsónakba, vitorlásba ültek és egészen a közelünkbe jöttek. Kölcsonösen folyt a távcsövezés. A nagy magasságból minézttük őket, ők pedig a csodálatosan kék árnyalatokban játszó tenger tüköréről figyelték az óriáshajót. Csupa fekete

térszín, gondtalannak és miliomosnak látszó fehérkabátos ember. Valamennyi a megtes-

tesült öröm.

Ragyogó napsütés, „Cote d'Azur”, kék tenger yacht. Sokan sóhajtoztak a fedélzeten. Azok pedig valószínűleg miniket irigyeltek, pompás tengeri utat s néhány nap múlva a harsány fényekben tobzódó, felhőkbe törő sokmillió Babel: Newyork.

Este tíz órakor érkezünk Gibraltárba, az európai partok „végvárába. Innen lehet utóljára postát küldeni. Aztán meg sem állunk már Newyorkig. **Rendy Lili.**

Néhány érdekes adat a »Normandier«-ről, a francia óceánjárók büszkeségéről

A „Páris” óceánjáró katasztrófia aktuálisá tette a nagy francia hajók feletti seregsemlét.

A „Normandie”-val a fran-

cia hajózás büszkeségéről — (hir szerint tulajdonképpen ez ellen akartak merényletet elkövetni.)

Verne Gyula, akinek elkép-

zelése oly közel volt mindig a valósághoz, előrelátta az óceánon tuli hajózás eszközeit is.

A „Normandie” azonban túl szárnyalja a francia íré elképzeléseit. Ugy, ahogyan a „Match” című lap jellemzi, a „Normandie” egy palota, egy üzem, egy város — sőt egy múzeum, amelyre — amikor nincs az óceánon — rengeteg látogatót vezetnek fel.

A nagy hajó titkai

A „Normandie”-n olyan titkok is vannak, amelyeket az utasok nem tudhatnak meg.

Igy sohasem mutatják meg nekik a hajó mélyén levő homályos fülkét, a feketefalu morgue-t, sem az egészségügyi óvintézkedéseket és a mintanyomdát.

Nem tudják az utasok azt sem, hogy a hajó három biztonsá, Viller, Henri és de Newenhove nemcsak diplomaták, igazgatók és társaságbeli férfiak, hanem egyúttal tanárok és bírók is.

Hasonlóképpen nem tudják, hogy a fogadási főnök, Courteau, aki megérkezésük után saját kabinjukban üdvözlő őket — a bemutakozás során minden információt megszerez arra nézve, hogy az utasok jól érezzék magukat a fedélzeten. A „mester” kipuhatólja, mi az utas foglalkozása, kedvenc játéka — bridge, sportok, vagy filozófia és figyelemmel kíséri, hogy az utasok minden legkisebb kívánsága, akár a konyhák meglátogatása, a kabinok kicserélése, vagy akár Victor Hugo összes munkáinak elolvasása — teljesedésbe menjenek, ha lehet, még mielőtt az utas kifejezte volna.

Néhány számjegy

A „Normandie” egy olyan épület, amelynek tíz emelete van és tíz méterrel hosszabb, mint az Eiffel torony, szélesebb mint a párisi operatér, 55 kilométeres óránkénti sebességgel halad. Ebben az „épületben” van a világ legnagyobb szállodája és Európa egyik legnagyobb villamosüzeme, amely 6 millió lámpát tudna felgyújtani — többet, mint amennyire az összes francia lakásoknak szüksége van.

Van a hajón egy háromszáz személyes színház és három kórház.

1935 május 21. óta a Normandie több mint 100 ezer embert szállított, akik 730 ezer kiló húst, 430 ezer csirkét és más baromfit, 700 ezer kiló halat, 1.675.000 kiló fozelékot, 520 ezer kiló lisztet, 3.270.000 tojást, 130 ezer üveg finom bort, 70 ezer üveg likört, 580 ezer üveg asztali bort, 740 ezer üveg sört fogyasztottak el.

Vízrebocsátása óta a „Normandie” 530.000 mértföldet tett meg, ami anyi, mintha 15-ször körüljárta volna a földet. Az átlag-gyorsaság 52 kilométer volt óránként, a hajó bevé-

telei pedig meghaladták az 500 millió frankot.

Játékok és érdekes-ségek

A fedélzeten nagyon sokféle játékot játszanak. A reggeli játékok a következők:

Golf, palett és ping-pong, a délutánnak pedig a bridge, a rómmi és a sakk. A esti játékok közül különösen a „L'action pool” érdekli az amerikaiakat.

Néhány részlet erről a játékról:

Tíz óra felé a játékosok összegyűlnek a dohányzóban. Ketten — akiket a többiek választanak ki — megszervezik a licitációt. Arról van szó, hogy a legnagyobb áron eladjanak tíz számot, amik között van a mértföldek pontos száma is, amit a hajónak másnap délig meg kell tennie.

Valaki például megveszi 50 dollárért a 772-es számot.

Ha a hajó másnap délig valóban 772 mértföldet tesz meg, a 772-es cédula tulajdonosa nyert. Sokszor ezer dollárt.

A nagyszalonban ugyanekkor „lóversenyjáték” folyik. A „lóversenyre”, amit 6 karton-

lával játszanak 10 frank a belépőjegy.

Ami a vacsorát illeti — első osztályon ceremónia, személyzet részére pihenés, látogatás a kemény gallért és más zsetát étkezéskor.

A sportról sem feledkeznek meg. A tengerészcadettek vezetik a torna-gyakorlatokat, lehet futó, vagy uszóversenyket is rendezni.

A „Normandie”-en való utazás valóságos felüdülés és amikor a hajó megérkezik, az utasok sajnálják, hogy el kell hagyniuk.

Hát még azok, hogy sajnálják, akik fel sem szállhatnak

Az állampolgársági felebezésekben a Semmitőszék illetékes

Két érdekes esetben mondotta ki illetéktelen-ségét a nagyváradi tábla

Fenyvesi József szatmári római katolikus vallású, német nemzetiségű asztalos és Herskovits Etel zsidó vallású felesége szatmári lakosok kérvényt nyújtottak be a szatmári város házán és abban az állampolgársági listára való utólagos felvételüket kérték. A kérvényben feltüntették, hogy az összeírás idején Kolozsváron tartózkodtak és erről, valamint szatmár megyei születéséről, illetőségéről megfelelő igazolványokat csatolt be. A polgármesteri hivatal elrendelte az állampolgársági listára való utólagos

felvételét. A felvétel ellen az állam ügyvédje felebezést jelentett be. Ezt a felebezést a szatmári törvényszék elutasította. Felfolyamodás folytán az ügy a tábla elé került, a tábla azonban azzal, hogy állampolgársági ügyben a Semmitőszék illetékes, illetéktelennek mondta ki magát és az ügyet tárgyalás végett felküldte a Semmitőszékhez.

Hasonló ügye volt Nyíri Adolf CFR ellenőrnek, aki Nagyváradon kérte az állampolgársági listára való utólagos felvételét. A város azzal az

indokkal, hogy nem igazolt, hogy nem optált elutasította az állampolgári listára való vételét. Nyíri időközben meghalt és özvegye felebezést nyújtott be a törvényszékhez. A törvényszék helyt adott a felebezésnek és elrendelte az állampolgári listára való felvételét. Az ítélet ellen az állam ügyvédje felfolyamodással és az ügy a tábla elé került. A tábla azonban itt is illetéktelennek mondta ki magát és állampolgársági ügyeket küldte a Semmitőszékhez.

Elítélte a tábla is az erőszakos csendőrőrmestert

Nagyvárad, ápr. 28. Nemes Petru kálmárfalvai lakos feljelentette a máramarosszigeti ügyészségen Tudor Ioan odaváló csendőrőrmestert és Cret Gheorghet, aki akkor legénységi sorban, mint csendőr szolgált. A feljelentés szerint Nemes a rokonainál mulatozott,

amikor beállított hozzájuk Cret Gheorghet, aki felvitte a csendőrségre és ott megverte. Később hazajött a csendőrségre az addig távollevő Tudor őrmester is, akinek jelenlétében folytatta a verést és másnapig fogvatartotta. A máramarosszigeti törvényszék Cret

Gheorghet egy évi, Tudor őrmestert egy hónapi fogházzal elítélte. Az elítéltek felebeztek az ítélet ellen. A nagyváradi tábla azonban elutasította a felebezést és helybenhagyta a szigeti törvényszék ítéletét.

Aki az apja halotti bizonyítványát küldte a törvényszéki tárgyalásra

Nagyvárad, ápr. 28. A felsőborsai erdőőrök Verzburger Ichil bordai lakos ellen 800 da rab zöld fenyőfa engedély nélküli kivágása címén jegyzőkönyvet vettek fel és 180.000 lei érték alapján 420.000 lei bírságot vetettek ki reá. A máramarosszigeti törvényszéken Verzburger engedélyt mutatott be, hogy a fák kivágására neki engedélye volt és a törvényszék ezen az alapon megsemmisítette a bírságot. Felebezés — amelyet a szigeti törvényszék visszautasított, — majd felfolyamodás útján a táblához került az ügy. A tár-

gyalásra azonban visszaküldték az idézést azzal, hogy Verzburger Ichil meghalt és a visszaküldött idézéshez mellékeltek a halotti bizonyítványt is. Popescu Marin elnök megnézte a halotti bizonyítványt és megállapította, hogy az a vádlott Verzburger Ichil — édesapjéé, ki.

mert a halotti bizonyítvány szerint Verzberger előbb meghalt, mielőtt a bűncselekményt elkövette volna. A tábla elutasította a tárgyalást tüzött ki és elutasította a község eljárását, hogy az idézést az életben Verzberger Ichilnek kézbesítsék.

Iskolakönyvek kötését
a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piata Mihai Viteazul 4

Roosevelt, mint „az uszító sajtó áldozata“

(Hitler vezérkancellár beszédének folytatása)

Majd áttér Németország és Olaszország viszonyára.

— Olaszország ebben az évben is a legnagyobb megértést anúsította a német problémákkal szemben, senki sem csófolhatja, ha az olasz problémák felvetődése esetén mi is eljes sulyunkkal és erőnkkel vonozsítjuk magunkat barátaink léteérdekével. Ma már a német-olasz barátság szétszathatatlan.

Ennek megállapítása után ér át Roosevelt üzenetére.

— Azt az üzenetet, amit Roosevelt úrtól kaptam, nehéz klasszifikálni. Nézzük tehát minden további nélkül ennek az irásműnek a tartalmát.

— Roosevelt azon a nézetben van, hogy én az egész világot meg akarom hódítani. Válaszom: Németország még nem hódított meg egyetlen államot sem, csak bevonult, ahova behívták és megtette a kellő intézkedéseket határai biztosítására.

— Roosevelt a fennálló problémák békés megoldását javasolja. Válaszom: Hogy eddigi tetteimben háborús fenyegetést lát, azt annak köszönheti, hogy hatása alá került a Németország ellen háborúra uszító sajtó aljas heccelődéseinek.

— Roosevelt kérdi, szándékomban van-e békés államo-

kat megtámadni. Válaszom: visszakérem, hogy tudnak komoly államférfiak komolytalan én intenciózus sajtóhadjáratok alapján itélkezni.

— Roosevelt hisz abban, hogy zöld asztalnál lefolytatott tárgyalások által minden probléma megoldható. Válaszom: örülök, ha így van, de szkeptikus vagyok. Az ilyesmi csak teóriában hihető.

— Roosevelt kérdezi, hajlandó lennék-e egy ilyen konferencián résztvenni. Válaszom: Dacára, hogy Németország évekig ki volt zárva a Népszövetségből, amikor beengedték, hajlandó volt résztvenni. Akkor, amikor én évek hiábavaló várakozása után otthagytam Genfét, nem követtem egyebet, mint éppen Amerika példáját.

— Roosevelt hiszi, hogy kölcsönös jóakarattal egy ilyen konferencia minden fontos problémát megoldhat. Válaszom: a kölcsönös jóakarattal ott kell kezdődnie, hogy olyan népek amelyeknek négyzetkilométerenként ötven embert sem kell eltartaniok, méltányolják azoknak igényeit, amelyeknek ugyanilyen területen több, mint ezer embert kell eltartaniok. Amíg erre nem hajlandók, addig az ilyen konferencia eredménnyel nem járhat.

Csak a fegyverrel a kézben tárgyal Németország

— Roosevelt azt állítja, hogy a konferencia nem ülhet össze, úgy, hogy mindkét fél fegyvert szorongat a kezében. Válaszom, hogy Németországnak elege volt abból, hogy fegyvertelenül üljön le egy tárgyalóasztalhoz.

— Roosevelt úgy hiszi, hogy egy ilyen konferencia-terembe, úgy kell az államoknak belépni, mint egy törvényszék elé. Válaszom: Németország nem tud ilyen helyre belépni, mert nem ismer el bírakat maga felett.

Hitler lírai hangja...

Beszéde végén Hitler csaknem lírai hangon fordult Roosevelthez:

— Ön elnök ur egygazdag ország élén áll, egy olyan birodalom élére vetette a népszavazás, amely gazlag iparban, kereskedelemben, mezőgazdasági terményekben. E birodalom népe jólétben él. Én azonban olyan nép élére álltam, a legváltóságosabb időkben, amely a legnagyobb nyomorban, legnagyobb szenvedésben élt, — megfosztva területének nagyrésztől, megfosztva gyarmataitól, nyersanyag hiányban

szenvedve, éhezve. Ne felejtse el Elnök Ur, hogy Németország területén minden négyzetkilométeren 140 ember kénytelen élni összezsúfoltságban. — Tehát könnyű önnek tanácsot adnia, könnyű felhívásokat intéznie a világhoz, holott jobb volna, ha ragaszkodnék Wilson elnök elvéhez, a népek önrendelkezési jogához. Én nem tettem mást, minthogy népemet kiveztem a bajból és a nyomorból és célt az, hogy ennek a népnek a jövőjét biztosítsam a béke érdekében.

A Reichstag viharos ünnepelésben részesítette Hitlert, — majd a gyűlés elnöke a következő szavakkal zárta be az ülést:

— Ön arra kérte a Reichstagot, hogy bejelenthesse válaszat Roosevelt táviratára. Arra kérte a Reichstagot, hogy a mennyiben nem osztaná a véle ményét, úgy fejezze ki a bizalmatlanságát Önrel szemben. Ki jelentem, hogy nemcsak a Reichstag, helyesli az ön politikáját, hanem az egész német nemzet, amely továbbra is hártatlan bizalmáról biztosítja Önt...

A birodalmi gyűlés ezzel véget is ért.

Püspökfürdő megnyílt!

Női és férfi fürdő, újonnan berendezett kádifürdő nyitva! — Iszapfürdő, forró iszappakolások.

Vonat indulás: Oradeáról 8:28 14:— órákor
Püspökfürdőből 11:32 17:12

Allandó autobusz közlekedés!

Tudomásul vette a magyar parlament a zsidótörvény ügyében létrejött módosítást

(Budapest.) A magyar felsőház péntek délelőtti ülést tartott. Széchenyi Bertalan elnök felolvasta a képviselőház elnökének átiratát a zsidótörvény módosításáról. A felsőház a módosítást elfogadta.

A képviselőház délután 12 órákor ötperces formális ülést tartott. Az ülésen felolvasták

a felsőház elnökének átiratát az egyes bizottságnak a zsidótörvény javasolt módosításairól. Makkay János előadó felolvasta az egyes bizottság jelentését és kérte a sürgősség kimondását. A sürgősség kimondása után a zsidótörvény javaslat módosítása tárgyában keddre tűzték ki az ülést.

74 éves korában meghalt a világ leghíresebb szakállas nője

Páris, ápr. 28. A franciaországi Epinalban meghalt Madame Delait, született Clementine Platteaux, a világ leghíresebb szakállas asszonya. Delaitné asszony főleg abban különbözött a többi magafajta természeti túneményektől, — hogy soha cirkuszban nem mutatotta magát, hanem normális polgári életet élt, kávéházat nyitott Epinalban, amelyet igazán férfias eréllyel vezetett. Dusan nőt, két ágra fésült, ko-

romfekete szakállát soha nem borotválta, mert mint mondta: „ha Isten ilyesmivel tüntette ki, miért tiltakoznék én ez ellen”. Szakállából egyetlen haszna volt, fényképeit kávéháza vendégeinek árusította. Viszont, mint a legtöbb vidéki asszony, igen hajlamos volt az érzelmeskedésre, kutyákat, macskákat, madarakat nevelt és a nászutas pároknak, akik kávéházába betértek, ingyen adta fényképét.

A nagyszalontai Magyar ház ügye a Tábla előtt

Nagyvárad, ápr. 28. A tábla-örökösök megrögzött ügyével a szalontai „Magyar-ház” ügyével. A szóbanforgó ház a szalontai „Függetlenségi Népkör” tulajdonát képezte, amely 1929-ben, közgyűlési határozattal minden vagyonát a Magyar Pártnak adta át. A házra vonatkozóan azonban a tulajdonjogi bekebelezést nem lehetett végrehajtani, mert a Magyar Pártnak — mint politikai alakulatnak — nem volt jogi személyisége. A szalontai hatóságok jelentést tettek a nagyváradi ügyészségnek, hogy a szalontai Népkör nem tudja betölteni a célját, mire a törvényszék dr. Popovici Radu és Boldan Alexandru ügyvédek személyében vagyonfelügyelőket nevezett ki. Az érdekeltnek nevében dr. Soós István felebbezést jelentett be. A tábla teg-

napi tárgyalásán dr. Soós István azt kívánta tisztázni, hogy a ház a Magyar Párt, vagy a Népkör vagyona-e, amely nincs felosztva és ma is működik. Ha a Népkör közgyűlési határozata érvényes, akkor ebben az ügyben az igazságügyminiszter illetékes, aminthogy az igazságügyminiszter be is idézte a Magyar Párt volt elnökét. Ha pedig a ház a Népköré, akkor az igazságügyi hatóságoknak a jogi személyiséggel bíró és ma is működő köz vagyonával nincs joguk disználni.

A tábla úgy határozott, hogy az igazságügyminiszteriumhoz fordul felvilágosításért, nehogy egy ügyben két helyen folytassák le az eljárást és ezért tárgyalást július 6-ra halasztották.

SPORT

Vasárnapi mérkőzések Nac-Unirea és Crisana - Universitate Hétfőn Nac-Victoria

Vasárnap két B-divíziós mérkőzés lesz Váradon. A NAC a gyulafehérvári Unireat látja vendégül, a Crisana ellenfele az Universitatea lesz. A mérkőzések az idei bajnoki szezon legérdekesebb összecsapásai lesznek.

Május elsején nagy sport-

atrakciója lesz Váradnak: a NAC a kolozsvári Victoriával játszik. Az A-divíziós csapat vendégszereplése B-divíziós viszonyaink közepette eseménynek számít.

A NAC-Unirea meccs a Károly-pályán délután 5 órakor kezdődik.

Marosvásárhelyre megy a Törekvés

Mint ismeretes vasárnap a Törekvés Marosvásárhelyen játszik az ottani Monopol csapattal. A piros-feketék egy külön Pulmann-kocsit szerveznek hogy egész olcsón vihessék át

drukkereiket. Indulás vasárnap reggel a rapiddal. Jelentkezni a Palace kávéház portásánál, ahol bővebb felvilágosítást is lehet kapni.

Az olasz-Scarpi a román-jugoszláv mérkőzés bírója

A jugoszláv szövetség távirilag közölte a román szövetséggel, hogy a szövetség által javasolt bírók közül az olasz

Scarpira esett a választásuk és így Scarpi lesz a román-jugoszláv meccs bírója.

Tunney box-világbajnokok amerikai követi?

A fővárosi lapok azt a szenzációs hírt közlik, hogy az Egyesült Államok Tunneyt, a világhíres box-világbajnokot, Dempsei legyőzőjét, Amerika egy európai államba követnek nevezni ki. A lapok megjegyzik,

hogy Tunney kivételes intellektuell, aki Londonban előadássorozatot tartott Shakespeare-ről is. Most Newyorkban egyetemi tanár és a diákjai nagyon szeretik. Tunney követi kinevezése nagy elismerést

Apróhirdetések

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jól szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat Régi képekről élethű nagyítások Str. Alexandri No. 4.

ALLAS

A buduslaui szövetkezet üzonnali belépésre üzletvezetőt keres. Javadalmazás vegyes áru után 4 százalék forgalmi jutalék, cukor, só, monopol 1 százalék, lakás két szoba, konyha. Bolt és korcsma fűtésére évi 8 m. tűzifa világításra 100 liter petroleum. Az italmérés átírásához szükséges iratok beszerzése az üzletvezetőt terheli. Jelentkezni a szövetkezet igazgatóságánál: Buduslau, jud. Bi hor. 1903

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban. 1126

Megbízható, főzéshez értő mindenest keresek elsejére Balázs fűszerüzlet Str. Alexandri 34. 1304

Szakács községbe, lehetőleg odaváló ujságárust keresünk a Magyarság részére. Jelentkezni Nagy Lajos urnál, Tășnad. Jud. Sălaj.

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihor) részére ügyes megbízható lapárust jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Allító fiukat kuglizóba azon naíra felveszek. Reich vendéglő, Gen. Holban-utca 11. 1302

VÉTEL-ELADÁS

Gyermek-szék eladó. Bratia-nu 4/a. Schwartz. 1305

Eladók hintaszék, villany csillárok, virágállványok, többféle lámpa ernyők, konyha edények, virág cserepek, többféle apróság. Cím a kiadóban. 1263

LAKÁS

Egy uccai szoba, konyha és fürdőszoba kiadó. Str. Scoalei 20. 1211

Kétszobás modern uccai lakás, konyha és fürdőszoba használatra kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás.

jelentene a Sport számára. A hír nagyon érdekes, még akkor is, ha esetleg áprilisi tréfának készült.

Rádió műsor

SZOMBAT.

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sporthírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Időjárás, időjelzés. 18.15 A Munka és Jókedv szer vezet órája. 19.15 Időjelzés. — 19.17 Felolvasás. Utána dob-rudzsai dalok. 20.05 Előadás. 20.20 Hanglemezek. 21 A rádió postája. 21.15 Schumann-oratórium. Szünetben hírek és sporteredmények. 23.15 Tánclemez. 23.45 Hírek francia, olasz és angol nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Kamarakórus. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 14.20 Időjelzés. 15.30 Hírek. 16.45 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.10 Helyszíni közvetítés a Keleti pályaudvarról. 17.45 Hírek. — 18.10 Műszaki tanácsadó. 18.40 Utry Anna nőtaestje. 19.35 Előadás. 20 Szimfonikus hangverseny. 20.30 Helyes magyarság. 21.10 Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Zongora-bemutató. 23.45 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Szalonzene. 1.05 Hírek.

A posta útján is lehet váltókat óvatoltatni

Az új postaszabályzat, amely április elsején lépett életbe, — többek között — bevezette a kereskedelmi értékek behajtásának szolgálatát is. A posta azonban nemcsak behajtja az értékeket, hanem azokat meg is óvatoltathatja, sőt az értékeket be is váltja, azokat elfogadja, behajt mindenféle nyugtát a megbízó felek számára. A posta útján behajthatók egyszerű váltók, a saját rendeletre szóló váltók, kisorsolt kötvények és járadékok, sorsjegyek, szelvények, biztosítási kötvények, utalványok stb. A postaigazgatóság elhárít minden felelősséget magától az óvásköteles értékek behajtása tekintetében, ha az okirat nincs megfelelően bélyegezve. Az óvás eszközöléséért a posta külön 10 leies illetéket számít fel 10 ezer lei értékig, ezenfelüli értéknél pedig 20 leit a szabályzathoz mel lékelt táblázatban meghatározott óvásdíjakon felül. Ezek az óvásdíjak váltakoznak, aszerint hogy mennyi az érték és hogy az ország milyen részében kell felvenni az óvást.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 61

Mrs. Bab arckifejezése nem sok jót árult el és a kis örmester sietve keresett valami kifogást.

— Csak általában értettem Mrs. Morley.

— Remélem is — vágott vissza az asszony. — Ha valakinek itt jogában áll azt mondani, hogy minek nem lett volna szabad megtörténnie, az én vagyok. Nézze csak meg a szerény ablakomat. — Az asszonyka megint elemében volt s kézzelfoghatóan magyarázott.

— Itt ment be a golyó és odabujt az ajtó mellé. S aztán a betörő továbbrohant, mint a szél. — Mrs. Morley szélvész-ként ugrott be az ablakon és itt a pincébe menekült. Közben bepiskolta a szép padlómat. Nem is akarok rágondolni, mert rosszul leszek.

Meggyújtotta a pinceajtónál levő villanyt és lassabban lefelé indult a lépcsőn, hogy a többi ne maradjon el.

A pince elég tágas volt s két támaszfal osztotta több részre. A padlót vörös téglá borította, helyenkint rendszertelenül kiugró, négyszögletű kövek tűntek fel.

Mrs. Bab megállt és hatalmas félkört írt le a mutatójával.

— Itt értek véget a vérnyomok — jelentette ki. — Nem igaz, kedves Mike?

— Ugy van — erősítette meg a férfi és lábát az egyik szögletes kőre helyezte. — Pontosan itt. Tovább aztán nem találtam egyetlen vércsöppet sem. Ismerem ezt az esetet. Egyszer két napig hajszoltam egy ilyen nyomot. Hatalmas elefánt volt...

A kövér, fontoskodó örmester tanácstalanul térdelt a kő előtt.

— Elefántnál nem is nehéz, öregem — mondta. — Ha itt is elefántról lenne szó, már régen lefogtam volna. De az ilyen ravasz betörőnél más a helyzet. Mesélhetnék egy-két esetet...

— Nekem ne meséljen — válaszolt Mike. — Inkább nézzen utána, hogyan juthatott ki a fickó a pincéből.

— Nem történhetett ez valami egyszerű, természetes módon? — szólalt meg egyszerre Mr. Chapman fölényesen mosolyogva. — Talán este belopózott a házba és miután Mike éjszaka kinyitotta a kaput és először a konyhában nézett körül, újra, észrevétlenül kilopózott.

(Folyt. köv.)

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4